

ДЕЯКІ СПЕЦИФІЧНІ АСПЕКТИ НАДАННЯ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ СПІВРОБІТНИКАМИ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

SOME SPECIFIC ASPECTS OF PROVIDING MEDICAL ASSISTANCE BY POLICE OFFICERS

Батраченко Т.С., к.ю.н., доцент,
завідувачка кафедри правоохоронної діяльності
Університет митної справи та фінансів

Сухацька І.Ю., к.х.н., доцент,
доцентка кафедри правоохоронної діяльності
Університет митної справи та фінансів

Єфімова І.В., к.ю.н., доцент,
доцентка кафедри правоохоронної діяльності
Університет митної справи та фінансів

Стаття ставить своєю метою вирішення сучасних завдань та покращення навичок правоохоронців у сфері домедичної допомоги, відповідаючи вимогам сучасного соціуму. Проаналізовано, що тема стає ще більш актуальною в умовах нестабільності та ризиків, і відзначено, що стаття робить вагомий внесок у підготовку правоохоронців до складних ситуацій надання домедичної допомоги.

У статті детально проаналізовано актуальність питання специфічного підходу до надання домедичної допомоги правоохоронцями на сучасному етапі в умовах, викликаними особливостями, які викликані епідеміологічними труднощами, пов'язані із поширенням Covid-19, та сьогодення воєнного стану в Україні. Зазначається, що ці фактори, які досліджуються в роботі створюють нові виклики та вимагають нестандартних рішень від правоохоронців. Враховуючи збільшення інцидентів, що вимагають невідкладної допомоги, та зростання ризиків для здоров'я правоохоронців, особливу увагу приділено освоєнню принципів домедичної допомоги. Автори підкреслюють, що сучасні умови сьогодення вимагають від правоохоронців готовності діяти в різноманітних сценаріях, включаючи ситуації, коли виникає термінова необхідність застосування дій медичного характеру.

Велика увага приділяється основним принципам біомедичної етики та засаді "насамперед, не нашкодь". Зазначається, що навіть не маючи медичної освіти, правоохоронці повинні дотримуватися цих принципів при наданні домедичної допомоги. Стаття аргументовано визначає необхідність свідомого та обґрунтованого підходу до дій правоохоронців у різних ситуаціях, де враховуються специфічність анатомічних та фізіологічних особливостей організму людини.

Окремий розділ присвячено ознайомчому циклу, що визначає важливість формування уяви правоохоронців про анатомію та фізіологію людського організму, що сприяє глибокому розумінню особливостей надання домедичної допомоги та допомагає уникати можливих наслідків при виконанні обов'язків.

Ключові слова: домедична підготовка, правоохоронна діяльність, навички надання домедичної допомоги, екстрена допомога.

This article is dedicated to addressing the pressing challenges faced by law enforcement officers, with a focus on enhancing their capabilities in the realm of pre-medical assistance to meet the evolving needs of contemporary society. The study delves into the relevance of adopting a specific approach to pre-medical aid by law enforcement personnel, particularly against the backdrop of the ongoing Covid-19 pandemic and the prevailing state of war in Ukraine. The analysis underscores the emergence of new challenges due to these factors, necessitating innovative and unconventional solutions from law enforcement agencies.

A pivotal aspect explored in the article is the escalating incidents requiring urgent medical intervention and the heightened health risks faced by law enforcement officers. The authors stress the significance of acquiring proficiency in the principles of pre-medical assistance, indicating the paramount importance of law enforcement officers mastering these skills to address diverse and exigent situations effectively.

The article sheds light on the readiness of law enforcement personnel to navigate through various scenarios, emphasizing their competence in handling urgent medical situations. It provides an overview of the fundamental principles of biomedical ethics, notably the principle of "first, do no harm," which assumes critical importance in guiding law enforcement officers to provide pre-medical assistance responsibly, even in the absence of formal medical education.

Moreover, the article advocates for a conscious and reasoned approach in the actions of law enforcement officers across different situations. It highlights the need for considering the anatomical and physiological intricacies of the human body in their decision-making process to ensure the well-being of both the officers and those they provide assistance to.

A dedicated section of the article is devoted to the introductory cycle, underscoring the importance of imparting knowledge about human anatomy and physiology to law enforcement officers. This foundational understanding is deemed crucial for a comprehensive grasp of pre-medical assistance techniques and plays a pivotal role in averting potential adverse consequences during the execution of their duties.

Key words: pre-medical training, law enforcement activities, pre-medical assistance skills, emergency aid.

Актуальність дослідження виникає з необхідності вирішення проблеми специфічного підходу до надання домедичної допомоги співробітниками правоохоронних органів в сучасних умовах. З одного боку, світ стикається з епідеміологічними викликами, спричиненими поширенням Covid-19, що робить актуальним розробку ефективних стратегій та навичок для надання медичної допомоги в умовах пандемії. З іншого боку, в умовах військового конфлікту, що зараз триває в країні, важливо розвивати спеціалізовані методи та навички для ефективного реагування правоохоронців на травми та екстрені медичні ситуації.

Враховуючи збільшення інцидентів, які вимагають негайної допомоги, а також ризики для здоров'я правоохоронців, акцентується необхідність освоєння принципів домедичної допомоги. Сучасні умови вимагають від правоохоронців вміння діяти в різноманітних сценаріях, включаючи ситуації медичного характеру. Таким чином, дослідження визначає важливість адаптації правоохоронців до конкретних обставин, що впливають на їх дії та вимагають вдосконалення навичок у сфері надання домедичної допомоги.

Пріоритетним є усвідомлення того, що представник правоохоронних органів не має високої кваліфікації

у галузі медицини. Зі старту взаємодії з цієї проблематики, однак, обов'язковою є інтеграція одного з ключових принципів біомедичної етики – «насамперед, не завдай шкоди». Така концепція повинна визначити для правоохоронця невід'ємний та невідступний підхід у ситуаціях, пов'язаних із медичною допомогою. Відтак, виникає необхідність персоналізованого формування щодо дій кожної рятівників при наданні домедичної допомоги. Виконання цього завдання доцільно реалізувати через призму аналізу про анатомічні та фізіологічні особливості організму людини.

Це можливе в процесі вивчення розділу, що охоплює такі аспекти: -загальна анатомія кісток та їх артикуляцій; - структура та класифікація м'язів; - організація опорно-рухового апарату; - анатомія травної системи; - ознайомлення із будовою дихальної системи; - основи будови сечовидільної системи; - структура ендокринної системи; - дослідження аспектів серцево-судинної системи, включаючи класифікацію судин, будову серця та артерій; - розгляд нервової системи, з фокусом на периферичній та автономній нервовій системі.

У цьому контексті надзвичайно важливим є використання різноманітних засобів демонстрації, таких як слайди, плакати, макети та манекени. Рятівник повинен мати чітке уявлення про можливі ушкодження (травми), які можуть виникнути в певних обставинах, а також розуміти можливі ускладнення при наданні домедичної допомоги. Таким чином, завершується етап первинної загальної підготовки [1, с. 29].

Для переходу до основних питань, нам необхідно враховувати ті обставини, що, практично завжди, правоохоронець стикається з необхідністю надання домедичної допомоги на місці події. Незалежно від виду події (ДТП, розбійний напад, вбивство, вибух та ін.). Виникає необхідність дій, які входять в обов'язки правоохоронця: збереження місця події для подальшого виявлення, фіксування, вилучення об'єктів, які мають відношення до скоєного злочину та в подальшому стануть речовими доказами. Відтак, перший етап роботи правоохоронця, це візуальне оцінювання обстановки на місці події та одночасне виявлення потерпілих, а в разі їх виявлення, виклик швидкої за фактом події [1, с. 43].

На цьому етапі правоохоронець зобов'язаний визначити ступінь свого безпеки та безпеки присутніх. У випадках, коли це стає неможливим через вирішення окремих питань, що виходять за межі його компетенції (такі як вибухи, значні руйнування будівель, використання хімічних речовин, радіаційна небезпека і інші), дії правоохоронця призупиняються, і спеціальні підрозділи залучаються для вирішення цих завдань.

Всі активні дії відновлюються після усунення небезпечних факторів. Важливо зауважити, що керування всіма діями на місці події здійснює слідчий, і у разі присутності судово-медичного експерта за дорученням слідчого визначення стану потерпілих покладається на нього. Проте, згідно з усіма нормативними документами, кожен правоохоронець несе відповідальність за власну безпеку. Таким чином, з самого початку активних дій йому слід використовувати засоби індивідуального захисту, такі як мінімально необхідна захисна маска та гумові рукавички.

Наступним етапом є безпосередня робота з потерпілим, яка може статися небезпечною для здоров'я та життя правоохоронця і в той же час, при наявності певних факторів (наприклад, серцево-судинні захворювання) може стати фатальною для потерпілого. «Захворювання, викликані інфекцією, займають 20–40% від загального числа відомих науці хвороб людини. На сьогоднішній день науці відомо більше 1200 інфекційних хвороб та їх число регулярно збільшується. Вивченням, профілактикою, діагностикою та лікуванням таких хвороб займаються як лікарі – інфекціоністи, так і – урологи, венерологи, епідеміологи,

гінекологи, фтизіатри, імунологи, отоларингологи, вірусологи та ін. [2, с. 82].

Тому цей етап, аналогічно до попереднього, вимагає ознайомлення з медичною інформацією. Розподіл такої інформації можна провести за такими основними циклами: – інфекційні захворювання; – серцево-судинні захворювання; – психічні захворювання.

В даному випадку, розглядається необхідність проведення аналізу трьох основних циклів у медичному навчанні для правоохоронців.

Щодо циклу інфекційних хвороб: 1. Кишкові інфекції: сальмонельоз, холера, дизентерія, паратифи А і В, харчові токсикоінфекції, ешеріхоз, черевний тиф. 2. Інфекції дихальних шляхів: вітряна віспа, ГРВІ, кір, грип, мікоплазмова респіраторна інфекція. 3. Трансмісиві інфекції: малярія, чума, поворотний та висипний тиф, ВІЛ-інфекція. 4. Інфекції зовнішніх покривів: правець, сибірська виразка. 5. Інфекції з множинними шляхами передачі: інфекційний мононуклеоз, ентеровірусні інфекції [3, с. 89–91].

Серед класифікації за природою збудників слід зазначити вірусні, пріонні, протозойні, бактеріальні та грибові інфекції. До того ж, особлива увага приділяється зоонозам та антропонозам, а також карантинним захворюванням.

До циклу серцево-судинних захворювань, зокрема ознак серцевого нападу слід віднести стискаючий біль за грудиною, біль у лівій руці, відчуття страху, холодний піт, нудота та запаморочення. Зазначається широкий спектр захворювань, таких як ішемічна хвороба серця, інфаркт міокарда, інсульт, серцева недостатність, аритмія та інші.

Цикл психічних захворювань свідчить про можливі сигнали проблем з психічним здоров'ям включають зміни у поведінці, емоційні, фізіологічні та когнітивні аспекти. Проблеми можуть бути спричинені різними факторами, такими як травми, інфекції, стреси, хімічні отрути та інші.

Важливим аспектом є надання правоохоронцям основних знань про ознаки та управління випадками цих хвороб, зокрема у видачі домедичної допомоги. Практичний вивчений матеріал слід доповнити використанням демонстраційного матеріалу та перевірочними сценаріями для забезпечення належного рівня підготовки правоохоронців.

Важливим аспектом у випадку, коли потерпілий знаходиться у свідомості, правоохоронець може вирішувати всі питання за допомогою візуального огляду та опитування. Враховуючи важливість створення безпечних умов роботи та запобігання небезпеці для потерпілого, надання інформації про його стан є ключовим аспектом. Розглянемо основні стандартні заходи захисту, які може вжити правоохоронець: – гігієна рук, зокрема ретельне миття рук є ефективним заходом для попередження передачі інфекцій; – використання рукавичок (за необхідності). Захисні рукавички допомагають уникнути контакту з потенційно небезпечними речовинами чи поверхнями; – халат захисний (за необхідності): захисний халат може запобігти проникненню забруднюючих речовин на одяг правоохоронця; – маски (за необхідності): використання масок може захистити від вдихання шкідливих аерозолів чи часток; – використання захисних окулярів або щитків (за необхідності): захисні окуляри допомагають уникнути потрапляння частинок чи рідин на слизові оболонки очей; – безпечні практики виконання ін'єкцій: у випадку надання медичної допомоги, важливо дотримуватися безпечних методів виконання ін'єкцій для уникнення передачі інфекцій; – безпечні обладнання та інструменти: використання безпечних та адекватних інструментів допомагає у запобіганні травматичних ситуацій; – безпечне поводження з відходами: виправлене та відповідальне видалення відходів допомагає у запобіганні інфекційних ризиків [4].

Особливу увагу слід приділити етапу евакуації потерпілого з місця події. Цей етап важливий для збереження

та фіксації об'єктів (речових доказів) та подальшого безпечного транспортування та надання медичної допомоги потерпілому. Знання та використання цих стандартних заходів може допомогти правоохоронцю забезпечити безпеку та ефективність в діях на місці події.

Підсумовуючи викладене, враховуючи зростання інцидентів, що потребують невідкладної допомоги, правоохоронці стають ключовими фігурами у збереженні життя та здоров'я громадян. Їхні вміння діяти в різноманітних сценаріях, включаючи медичні та екстремальні ситуації, визнаються як невід'ємна складова сучасного соціуму.

Систематична підготовка правоохоронців до надання домедичної допомоги стає запорукою їхньої здатності розпізнавати та реагувати на різні види захворювань та травм. Велика увага, приділена освоєнню анатомії та фізіології людського організму, допомагає уникнути можливих ускладнень при наданні допомоги та забезпечує високий рівень безпеки як для правоохоронців, так і для потерпілих. Такий підхід до надання домедичної допомоги демонструє важливість гнучкості та адаптабельності правоохоронців у змінюючихся обставинах. Це не лише забезпечує їх безпеку та ефективність в медичних сценаріях, але й сприяє вищому рівню довіри громадськості до правоохоронного органу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Батраченко Т., Сухацька І., Єфімова І. Домедична підготовка правоохоронця : навч. посіб. Дніпро : Алерта, 2023. 184 с.
2. Троцький Р. С. Тактика надання самопомоги та взаємодопомоги під час ведення бойових дій : навч. посіб. / Р. С. Троцький, О. В. Чуприна, О. А. Блінов. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2016. 137 с.
3. Словник професійної термінології для майбутніх фахівців Національної гвардії України (до курсу «Українська мова за професійним спрямуванням») : навч. посіб. / [М. П. Вовк, Р. С. Троцький, В. С. Молдавчук та ін.]. – Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2016. 156 с.
4. Coryell W. Психіатричні захворювання – MSD Manual Professional Edition. *MSD Manual Professional Edition*. URL: <https://www.msmanuals.com/uk/professional/psychiatric-disorders/mood-disorders/bipolar-disorders?ruleredirectid=465> (дата звернення: 21.12.2023).